

**Wyrok Sądu Najwyższego z dnia z 17 maja 1934 r.
Izba II karna
sygn. 3 K. 412/34**

Teza

Użyty w art. 232 k.k. zwrot „lub jej przy tem udziela pomocy”, obejmuje nie tylko pomoc przy czynnościach powodujących bezpośrednie spędzenie płodu, lecz w ogóle wszelkie przewidziane w art. 27 k.k. postaci pomocnictwa.

Uzasadnienie

Kasacja oskarżonej opiera się na zarzucie art. 27 i 231 k.k. i zmierza do wykazania, iż w czynie oskarżonej brak wogóle znamion przestępstwa (art. 516 lit. „a” k.p.k.). Oskarżona wywodzi, że udzielenie pomocy do popełnienia występku, określonego w art. 231 k.k. jest wogóle niemożliwe, albowiem sprawcą przestępstwa z art. 231 k.k. może być tylko kobieta ciężarna, a inna osoba nie może odpowiadać za ten występki nawet w charakterze pomocnika, gdyż dla pomocników ustawa zawiera szczególny przepis art. 232 k.k. Czyn oskarżonej nie podpada również pod przepis art. 232 k.k., ponieważ oskarżona przy samym akcie spędzenia płodu nie współdziałała, przyjęcie zaś konstrukcji prawnej pomocy (art. 27 k.k.) do występkę z art. 232 jest niemożliwe z tego względu, iż przepis art. 27 k.k. nie może mieć zastosowania w wypadkach, w których ustawa uznając pomocnictwo za przestępstwo *sui generis*, podaje ściśle określone pojęcie karygodnej pomocy, przestępstwem zaś takim w wypadku art. 232 k.k. jest pomoc przy samem spędzeniu płodu, nie zaś jakakolwiek odleglejsza postać udzielenia pomocy.

Zasadniczym pytaniem, jakie się wyłania przy rozpoznaniu kasacji oskarżonej jest kwestja prawidłowej wykładni wyrazów „lub jej przy tem udziela pomocy”, użytych w art. 232 k.k. Sąd apelacyjny wychodzi założenia, iż ustawa ma na myśli pomoc przy samym akcie spędzenia płodu, a więc przy czynnościach, mających bezpośrednio skutek ten spowodzić, że natomiast wszelkie odleglejsze postaci udzielenia pomocy kobiecie ciężarnej do popełnienia przez nią przestępstwa z art. 231 k.k. należy kwalifikować według art. 27 i 231 k.k. Podgląd ten nie jest uzasadniony. Z treści przepisów art. 231 i 232 k.k. wynika, że ustawa przestępstwo z art. 231 uważa za *delictum proprium* kobiety ciężarnej, przyczem czy to pod wpływem prawa rzymskiego, które płód nieurodzony uważało za część organizmu matki i z tego powodu w spędzeniu płodu nie dopatrywało się zamachu na życie odrębnej istoty, czy też ze względu na swoisty stan psychiczny kobiety ciężarnej, traktuje ją w sposób względniejszy od innych osób, dopuszczających się zamachu na płód żyjący w łonie matki. Uprzywilejowanie to, które znajduje swój wyraz w ustanowieniu w art. 231-ym niższego ustawowego wymiaru kary jest powodem, iż k.k. dla osób innych przewiduje

w art. 232 odpowiedzialność samoistną, a to tak wtedy, gdy czyn ich polega na przedsięwzięciu działania, zmierzającego do bezpośredniego spowodowania określonego w art. 231 i 232 k.k. skutku, jako też wówczas, gdy działanie ich objawia się jedynie w postaci udzielenia kobiecie ciężarnej pomocy do spędzenia płodu. Użyty w art. 232 k.k. zwrot „lub jej przy tem udziela pomocy” obejmuje zatem wszelkie przewidziane w art. 27 k.k. postacie pomocnictwa, brak natomiast uzasadnionej podstawy do wysnuwania z faktu użycia w artykule 232 k.k. słów „przy tem”, a nie „do tego” wniosku, iż pod przepis art. 232 k.k. podpada tylko pomoc przy czynnościach, powodujących bezpośrednio spędzenie płodu, natomiast inne postacie miałyby być kwalifikowane bądź jako występki z art. 27 i 231, bądź z art. 27 i 232 k.k., tem mniej zaś wniosku, który jest podstawą kasacji oskarżonej, iż tylko pomoc przy samym akcie spędzenia płodu jest karalna, natomiast wszelkie odleglejsze postacie pomocy nie stanowią wogóle żadnego przestępstwa.

Z wywodów powyższych okazuje się, iż kasacja oskarżonej, o ile zasadza się na przyczynie kasacyjnej, przewidzianej w art. 516 lit. „a” k.p.k. jest nieuzasadniona, okoliczność zaś, iż sąd apelacyjny odnośnie do czynu oskarżonej zastosował nieprawidłowo ustawę, kwalifikując jej czyn jako występki z art. 27 i 231 k.k., zamiast skazać oskarżoną z art. 232 k.k., nie daje oskarżonej prawa podnoszenia go w kasacji, uchybienie to bowiem jako zaszłe na jej korzyść, praw jej nie obraża (§ 1 art. 513 k.p.k.).

Z tych zasad kasację oskarżonej oddalono (art. 529 k.p.k.).

[Cytowane artykuły: 27 k.k., 231 k.k., 232 k.k., 513 § 1 k.p.k., 516 lit. a k.p.k., 529 k.p.k.]